

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู
ตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

The Relationship Between the Empowerment of School Administrators and Teachers' Work
Performance Based on Teacher Professional Standards in Schools
under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 1

นริศรา โชคชัยสุนทร (Narissara Chokchayasuntorn)¹ รัตนา ดวงแก้ว (Ratana Daungkaew)²

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (Ketkanok Urwong)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา (1) การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 (2) การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 259 คน ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.98 และ 0.97 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า (1) การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (2) การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ การเสริมสร้างพลังอำนาจ ผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานของครู มาตรฐานวิชาชีพของครู

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

e-mail address: mintgap_gapmint@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

e-mail address: ratadaung@hotmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์ แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

e-mail address: Ketkanok.Urw@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to (1) study the empowerment of school administrators under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 1; (2) study teachers' work performance based on teacher professional standards in schools under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 1; and (3) study the relationship between the empowerment of school administrators and teachers' work performance based on teacher professional standards. The sample consisted of 259 school teachers under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 1, all of whom were obtained by stratified random sampling. The employed research instrument was a rating scale questionnaire dealing with data on empowerment of school administrators and teachers' work performance based on teacher professional standards, with reliability coefficient of 0.98 and 0.97, respectively. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation. The research findings were as follows: (1) the overall empowerment of school administrators was at the rather high level; (2) the overall teachers' work performance based on teacher professional standards was at the high level; and (3) the empowerment of school administrators positively correlated at the medium level with the teachers' work performance based on teacher professional standards, which was significant at the .01 level.

Keywords: Empowerment, School administrator, Teachers' work performance, Teacher professional standards

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

บทนำ

คุณภาพการศึกษาของประเทศไทย เมื่อดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาทิ การทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O-NET) และการทดสอบระดับนานาชาติภายใต้โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment: PISA) พบว่า ผลการประเมินเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่น่าพอใจ และอยู่ระดับต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ประมวลได้มาจากคุณภาพของการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู (ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์, 2561, น.5 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561) ดังนั้น ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัย รัฐบาลและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษา พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผลของผู้เรียน ในทุกระดับการศึกษา ทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกช่วงวัย พร้อมทั้งปรับปรุงระบบการผลิตและพัฒนาครูเพื่อให้ได้ครูดี มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูเข้าสู่ระบบการศึกษาของประเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพที่สูงสุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.108)

จากวิจัยของบริษัทแมคคินซี (McKinsey & Company อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561) ได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับระบบการศึกษาที่มีคุณภาพไว้ว่า ไม่มีคุณภาพของสิ่งใดในระบบการศึกษาที่จะสูงเกินไปกว่าคุณภาพของครู ในระบบการศึกษานั้น และมีทางเดียวที่จะยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้ คือ การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนของครู ซึ่งแสดงว่า การมีครูที่มีคุณภาพถือเป็นส่วนสำคัญที่จะจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้ นอกจากนี้ยังมีวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศต่างยืนยันว่า คุณภาพของครู เช่น การมีใบประกอบวิชาชีพ ความสามารถในการใช้ภาษา พฤติกรรมการสอน ความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความยืดหยุ่นในการปรับตัว ฯลฯ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ (ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์, 2561, น.7 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561) ซึ่งบทบาทที่สำคัญของครู คือ การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน

คุรุสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพทางการศึกษาได้ตระหนักในความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเรื่องการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพครูที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน และเห็นความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมและพัฒนาครูให้เป็นครูคุณภาพแบบมืออาชีพ แต่ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันทำอย่างเป็นระบบ ทั้งถึง และต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนในทุกด้าน และยังเป็นการยกระดับวิชาชีพให้เข้มแข็งเป็นที่ยอมรับและศรัทธา (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2561 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561) จึงได้กำหนดข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 โดยกำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาประกอบด้วยครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ต้องมีมาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วย 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดง พฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา (สุวิมล ว่องวานิช และคณะ, 2552 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2554, น. 31-32)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

อย่างไรก็ตาม การที่จะพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุมาตรฐานการปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของคุรุสภาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสามารถแสดงบทบาทหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารต้องเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) ให้ครู ซึ่งการเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์กรและผู้บริหาร โดยการเพิ่มอำนาจและความรับผิดชอบในการทำงานให้แก่ครูเพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของในองค์กร และทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ (Greasley et al, 2005, p. 356) และจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจครูมีความหลากหลาย อาทิ การให้อิสระภาพครูในการทำงาน การมอบหมายอำนาจหน้าที่ การมีส่วนร่วม การสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างทีมงาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การยกย่องยอมรับ การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ การให้โอกาสในการเรียนรู้ การให้เกียรติและไว้วางใจ การยอมรับความผิดพลาดร่วมกัน และการฝึกอบรมและการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของครู (Conger & Kanungo, 1988; Scott & Jeffe, 1991 อ้างถึงใน รัตตมนี มาสาซ้าย, 2556, น. 20-21; Kanter, 1993 อ้างถึงใน อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550, น. 18-22; ปณัฐตา วิลาวัลย์บุปผา, 2556) นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองให้แก่ครูได้ปฏิบัติ อาทิ การวางแผน การออกแบบงาน และการประเมินผลงานด้วยตนเอง (มาริสสา สัจจวิทยาธรรม, 2545 อ้างถึงใน อรุณ โคตรวงษา, 2553, น. 11-12; Conger & Kanungo, 1988, p. 477) รวมทั้งผู้บริหารให้ความรู้และข้อมูลสารสนเทศต่างๆ แก่ครู ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้เป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงาน และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานอย่างถูกต้องชัดเจน (Tracy 1990 อ้างถึงในอารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550, น. 17-18) จะทำให้ครูเกิดความรู้สึกมีพลังอำนาจในการทำงาน ช่วยให้ครูพัฒนาความสามารถในวิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจในงาน มีความผูกพันในงาน พุ่มเทให้กับงานอย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ขององค์กร และมีความสุขในการทำงาน (Kanter 1993 อ้างถึงใน อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550, น. 18-22)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 เนื่องจากการวิจัยในประเด็นดังกล่าวยังมีการศึกษาน้อยมากในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยจึงคาดหวังว่า ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูและมีแนวทางการพัฒนาครูเพื่อให้ความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพและสามารถขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด อีกทั้งยังช่วยให้ครูได้แนวทางการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

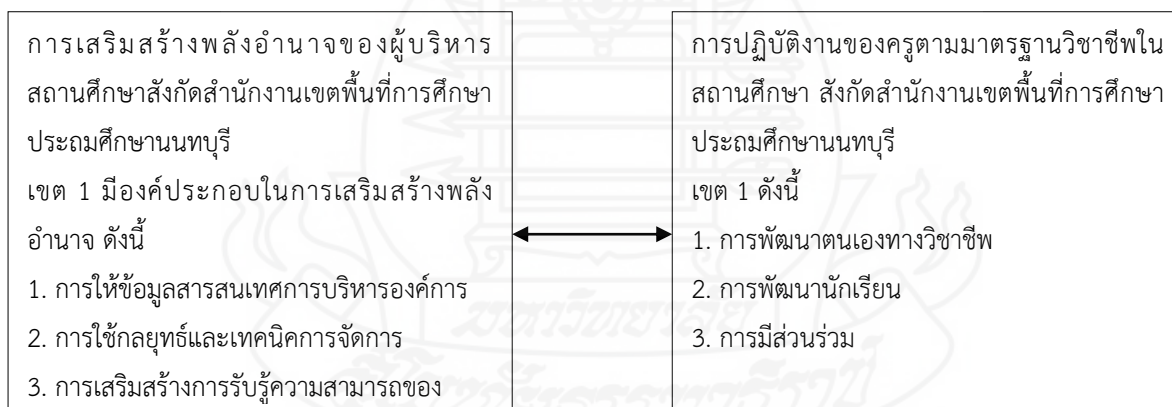
The 9th STOU National Research Conference

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดของ Conger และ Kanongo (1988), Tracy (1990), อ้างถึงในอารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550, น. 17-18), Kanter (1993 อ้างถึงใน อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550, น. 18-22), Spreitzer (1995 อ้างถึงใน อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550, น. 25), และ Scott and Jeffe (1991 อ้างถึงใน รัตมนิ มาสาซ้าย, 2556) เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งพบว่า มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การให้ข้อมูลสารสนเทศการบริหารองค์กร 2) การใช้กลยุทธ์และเทคนิคการจัดการ และ 3) การเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเอง พร้อมทั้งสรุปมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูจากข้อบังคับคุรุสภา (ข้อบังคับคุรุสภา, 2556, น.66-70) ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ (2) การพัฒนานักเรียน และ (3) การมีส่วนร่วม เพื่อนำมาเป็นกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 จำนวน 1,175 คน จาก 32 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 298 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973 อ้างถึงใน ภัทรานิษฐ์ เหมาะทอง, วนิดา ทองโคตร และสุพรรณิ อึ้งปัญสัตวงศ์, มปท, น.2) ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับใช้สอบถามครูเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.98 และ 0.97 ตามลำดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน 298 ฉบับจากกลุ่มตัวอย่างครู โดยได้ดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง ทั้งนี้ ได้แบบสอบถามกลับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 259 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.91 และได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

สรุปได้ดังนี้

1. การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้านหลัก พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพที่เป็นจริง/ระดับการปฏิบัติ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการให้ข้อมูลสารสนเทศการบริหารองค์การ อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการใช้กลยุทธ์และเทคนิคการจัดการ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก และ 3) ด้านการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเอง อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพที่เป็นจริง/ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การให้ข้อมูลสารสนเทศการบริหารองค์การ	3.34	0.58	มาก
2. การใช้กลยุทธ์และเทคนิคการจัดการ	3.22	0.55	ค่อนข้างมาก
2.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.29	0.57	มาก
2.2 การตั้งเป้าหมายร่วมกัน	3.23	0.61	ค่อนข้างมาก
2.3 การให้ข้อมูลย้อนกลับ	3.22	0.56	ค่อนข้างมาก
2.4 การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ	3.15	0.65	ค่อนข้างมาก
3. การเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเอง	3.22	0.57	ค่อนข้างมาก
3.1 การรับรู้ความรู้ความสามารถและทักษะ	3.22	0.65	ค่อนข้างมาก
3.2 การเสริมสร้างความรู้ความสามารถและทักษะ	3.28	0.57	มาก
3.3 การเสริมแรงด้วยวาจาและการกระตุ้นทางอารมณ์	3.14	0.63	ค่อนข้างมาก
รวมเฉลี่ย (1, 2, และ 3)	3.26	0.53	ค่อนข้างมาก

2. การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้านหลัก พบว่า การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพใน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

สถานศึกษามีสภาพที่เป็นจริง/ระดับการปฏิบัติ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก และ 3) ด้านการพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา	สภาพที่เป็นจริง/ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ	3.34	0.39	มาก
1.1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ	3.20	0.52	ค่อนข้างมาก
1.2 การพัฒนาแผนการสอน	3.34	0.49	มาก
1.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	3.25	0.49	ค่อนข้างมาก
1.4 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	3.56	0.48	มาก
1.5 การแสวงหาความรู้และใช้ข้อมูลข่าวสาร	3.39	0.51	มาก
2. การพัฒนานักเรียน	3.33	0.42	มาก
2.1 การตัดสินใจโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.45	0.43	มาก
2.2 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	3.34	0.47	มาก
2.3 การพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง	3.29	0.50	มาก
2.4 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	3.29	0.52	มาก
2.5 การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้ผู้เรียน	3.26	0.50	ค่อนข้างมาก
3. การมีส่วนร่วม	3.41	0.45	มาก
3.1 การร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา	3.45	0.46	มาก
3.2 การร่วมมือกับชุมชน	3.37	0.51	มาก
รวมเฉลี่ย (1, 2, และ 3)	3.36	0.38	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r=.36$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพของครูเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม ($r=.35$) ด้านการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ ($r=.34$) และด้านการพัฒนานักเรียน ($r=.31$) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านกับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการใช้กลยุทธ์และเทคนิคการจัดการ ($r=.38$) ด้านการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเอง ($r=.32$) และด้านการให้ข้อมูลสารสนเทศการบริหารองค์การ ($r=.31$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1

	การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา			
	ด้านการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ	ด้านการพัฒนานักเรียน	ด้านการมีส่วนร่วม	ภาพรวม
การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา				
ด้านการให้ข้อมูลสารสนเทศการบริหารองค์การ	.27**	.25**	.32**	.31**
ด้านการใช้กลยุทธ์และเทคนิคการจัดการ	.35**	.33**	.35**	.38**
ด้านการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเอง	.32**	.27**	.30**	.32**
ภาพรวม	.34**	.31**	.35**	.36**

**p < 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การให้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศการบริหารองค์การ ได้รับการปฏิบัติในระดับมาก และสูงกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งแสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ตระหนักถึงการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับคณะครูอย่างหลากหลายวิธีและเป็นที่พอใจของคณะครู และการที่ผู้บริหารให้ข้อมูลที่สนับสนุนการตัดสินใจและการวางแผนในการดำเนินการ พร้อมทั้งแจ้งความเคลื่อนไหวด้านนโยบายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรเช่นนี้ นับเป็นเรื่องจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูเพราะช่วยให้ครูทำงานได้ถูกต้องชัดเจนและทำให้เกิดคุณภาพและประสิทธิผลขององค์กร (Kanter, 1993 อ้างถึงใน อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550, น. 18-22; Tracy, 1990, อ้างถึงในอารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550, น. 17-18; Scott and Jeffe, 1991 อ้างถึงใน รัตตมนี มาสาซ้าย, 2556, น. 20-21)

ส่วนในเรื่องการใช้กลยุทธ์และเทคนิคการจัดการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการอย่างหลากหลายวิธี เพื่อเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูและทำให้ครูปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจ โดยเฉพาะวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้น พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญมาก ซึ่งการเสริมพลังอำนาจเช่นนี้ ช่วยให้เกิดการระดมความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ประสบการณ์ ลดความขัดแย้งและก่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้น ช่วยให้การตัดสินใจมีคุณภาพ และผู้ร่วมงานพึงพอใจการปฏิบัติงานมากขึ้น (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ, 2017) แต่จากผลการวิจัยเป็นที่สังเกตว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้วิธีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจน้อยกว่าวิธีอื่นๆ ซึ่งอาจจะทำให้ครูเกิดความท้อถอยและไม่มุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานได้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2547) ดังนั้น ผู้บริหารควรยกย่องชมเชยและสนับสนุนผู้ร่วมงานให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และเสริมแรงทางบวกด้วยการยกย่อง ให้รางวัล หรือคำตอบแทนมากขึ้น (Tracy, 1990; Kanter, 1993 อ้างถึงใน อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550) สำหรับการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองของครูนั้น พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้การเสริมสร้างพลังอำนาจโดยให้ครูรับรู้ความสามารถของตนเองในหลากหลายวิธี เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับรู้ว่าตนเองมีทักษะความสามารถที่จะสามารถทำงานนั้นได้สำเร็จหรือไม่ (Conger and Kanungo, 1988; Spreitzer, 1995 อ้างถึงใน อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550) โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษามักใช้การเสริมสร้างความรู้ความสามารถและทักษะให้กับครูด้วยการให้ครูเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และให้ครูร่วมพัฒนาซึ่งกันและกันแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ครูเกาะติดกับปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนและหาทางแก้ปัญหาร่วมกันโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน พร้อมทั้งช่วยให้ครูได้รับรู้ความรู้ ความสามารถ และทักษะของตนเองด้วยการให้ครูได้รับความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในการจัดการงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาที่แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารต้องให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานได้รับรู้และทดสอบทักษะความสามารถในการทำงาน มีอิสระในการทำงาน เติบโตเสริมความรู้และทักษะของผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ใส่ใจปัญหาอุปสรรคในการทำงานพร้อมทั้งควรเสริมสร้างคุณลักษณะในการคิดเชิงบวกให้ผู้ปฏิบัติงานเพื่อมีการปรับตัวและมีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตนเอง (Conger & Kanungo, 1988; Tracy, 1990; Scott & Jaffe, 1991 อ้างถึงใน รัตนมนี มาสาซ้าย, 2556; Kanter, 1993 และ Spreitzer, 1995 อ้างถึงใน อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2550)

2. การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นั้นแสดงว่า ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีความรู้ความเข้าใจและได้ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพที่จะต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการซึ่งก็คือนักเรียนและผู้ปกครองเป็นหลัก (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนวิชาชีพและองค์กรวิชาชีพสุ่ออาเซียนและนานาชาติ, 2557) และผลการวิจัยครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรีเขต 1 ได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในด้านการมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้นำนโยบายการพัฒนาครูด้วยการเสริมสร้างให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) มาใช้ในสถานศึกษาเพื่อช่วยให้ครูทำงานแบบร่วมมือร่วมใจเพื่อยกระดับวิชาชีพของตนเอง โดยมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2561, น. 10 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561, น. 10) อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ครูยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้น้อยกว่าเรื่องอื่นๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการให้ผู้ปกครองและชุมชนร่วมกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนยังปฏิบัติได้น้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความเข้าใจให้กับครูมากยิ่งขึ้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

เพราะในมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูได้ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2539)

สำหรับในด้านการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ พบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติได้ดี ตามที่สังคมคาดหวังที่จะให้ครูเป็นต้นแบบทางคุณธรรม จริยธรรม ให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนวิชาชีพและองค์การวิชาชีพสู่อาเซียนและนานาชาติ, 2557) นอกจากนี้ พบว่า ครูส่วนใหญ่ได้พัฒนาตนเองอย่างหลากหลายวิธี โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เนื่องจากการศึกษาแนวใหม่ส่งเสริมให้ครูต้องมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยชี้ว่า ควรพัฒนาในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิชาการซึ่งการเผยแพร่ผลงานมีความสำคัญกับครูอย่างมากทั้งในเรื่องการพัฒนาตนเอง การเลื่อนวิทยฐานะ การใช้ประกอบพิจารณาความดีความชอบ รวมถึงการใช้ประกอบการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สถาบันคุรุ คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2549 อ้างถึงใน พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551, น. 103-104)

นอกจากนี้ การปฏิบัติงานของครูในด้านการพัฒนานักเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติได้ดีเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 กำลังดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยชี้ว่า ครูควรพัฒนาให้ดีขึ้นในเรื่องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะ จะทำให้นักเรียนได้รับทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 (ดิเรก พรสีมา, 2559) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างโอกาสการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้ผู้เรียน โดยเชิญผู้ปกครองและปราชญ์ชาวบ้าน มาให้ความรู้และประสบการณ์ชีวิตจริงกับ (สถาบันคุรุ คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2549 อ้างถึงใน พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551, น. 103-104)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r=.36$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานวิจัย ซึ่งแสดงว่า ระดับการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อเปลี่ยนแปลงจากน้อยไปมากก็จะทำให้การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพเปลี่ยนแปลงจากน้อยไปมากตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Spreitzer (1996) ที่พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน นั่นคือ ผู้บริหารที่ใช้การเสริมสร้างพลังอำนาจอย่างหลากหลายวิธี หรือใช้บ่อยๆ ก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถมากขึ้น และถ้าผู้บริหารลดการเสริมสร้างพลังอำนาจก็จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงานถูกจำกัดลง และอาจส่งผลกระทบต่อบทบาทในการทำงานและการตัดสินใจทำงานของผู้ปฏิบัติงานได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีรัตน์ สุรินทร์ (2553) ที่พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารมีแนวโน้มช่วยให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพได้เข้มแข็งมากขึ้นในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา เนื่องจากด้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสูงกว่าด้านอื่นๆ ($r=.35$) ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนาให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพเข้มแข็งมากขึ้น ต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างพลังอำนาจในทุก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ด้านเช่นกัน โดยเฉพาะการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากด้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ สูงกว่าด้านอื่นๆ ($r=.38$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโคกิตา คล้ายหนองสรวง (2558) ที่สนับสนุนว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาช่วยให้สถานศึกษามีประสิทธิผลอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วยให้ครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และส่งผลให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ดังนี้

ในระดับนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ควรจัดทำหลักสูตรที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การให้ข้อมูลสารสนเทศการบริหารองค์การ การใช้กลยุทธ์และเทคนิคการจัดการ และการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ควรส่งเสริมและพัฒนาความรู้ของครูเกี่ยวกับกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเป็นการพัฒนาวิชาชีพของครูอย่างแท้จริง โดยจะต้องพัฒนาอย่างหลากหลายรูปแบบและสามารถนำไปสู่การนำไปปฏิบัติได้จริง และมีการนิเทศกำกับติดตามเป็นระยะๆ

ในระดับปฏิบัติ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการใช้กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการร่วมคิดและร่วมตัดสินใจในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบเนื่องจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ถ้าผู้บริหารเลือกใช้ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมก็จะช่วยให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษาได้เข้มแข็งมากขึ้น
2. ผู้บริหารควรพัฒนาครูเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการจัดสรรเวลาในการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสนับสนุนทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู เนื่องจากผลการวิจัยที่ระบุว่า ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ยังมีภูมิหลังด้านวิชาการค่อนข้างจำกัด ดังนั้น การส่งเสริมให้ครูสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จะช่วยให้ครูพัฒนาวิชาชีพได้สูงขึ้นได้
3. ครูควรให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดระดับสูง และการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริงให้ผู้เรียน เนื่องจากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าครูควรพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระดับสูงของนักเรียนอย่างหลากหลายวิธี และครูยังมีข้อจำกัดในการเชิญผู้ปกครองหรือปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้และประสบการณ์ชีวิตจริงกับนักเรียน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

4. ควรให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพโดยเฉพาะในการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เนื่องจากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ครูยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิชาการซึ่งเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูซึ่งเป็นข้อกำหนดของคุรุสภา

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาอิทธิพลของการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

2) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันในวิชาชีพครูของข้าราชการครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

3) ควรศึกษาปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการขับเคลื่อนวิชาชีพและองค์กรวิชาชีพสู่อาเซียนและนานาชาติ. (2557). *แนวทางการขับเคลื่อนวิชาชีพครูและองค์กรวิชาชีพทางการศึกษาสู่อาเซียนและนานาชาติของคุรุสภา(พ.ศ.2557-2560)*. สืบค้นจากแนวทางการขับเคลื่อนวิชาชีพครูและองค์กรวิชาชีพฯ-สู่อาเซียนและนานาชาติของคุรุสภา57-60.pdf.
<http://www.ksp.or.th/ksp2013/content/view.php?mid=154&did=906>.

ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. (2556, 4 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 130 ตอน พิเศษ130ง. หน้าที่ 65-71. สืบค้นจาก
file:///C:/Users/Administrator/Downloads/file_bf90ca44694bb93a87c664eb97c46aae.pdf.

ดิเรก พรสีมา. (2559). *ครูไทย 4.0*. สืบค้นจาก
http://site.ksp.or.th/content.php?site=kspknowledge&SiteMenuID=4187&Action=view&Sys_Page=&Sys_PageSize=&DataID=477&fbclid=IwAR3f5pBh8ssk3S_yIGZhC41M28jN6YyrS-grHHnFBckIO0w45OKHTK9v7hw

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินดา ศิริวรรณ. (2017). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative management)*. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 4(1), 176-187 สืบค้นจาก
<https://www.tci-thaijo.org/index.php/JMA/article/view/141804/105047>

ปณัฐตา วิลาวัลย์บุผา. (2556) *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2547). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุป และพรทิพย์ แฉ่งขัน. (2551). *สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: พรทิพพานกราฟฟิค จำกัด.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

- ภัทรานิษฐ์ เหมะทอง, วนิดา ทองโคตร และสุพรรณิ อึ้งปัญสัตตวงศ์. [ม.ป.ท.]. การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (*Determining the sample size by the Yamane's formula.*). สืบค้นจาก http://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Eventpic/60/Seminar/01_9_Yamane.pdf
- รัตตมนี มาสาซ้าย. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาแก่ครูกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- ศรีรัตน์ สุรินทร์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองแม่สอด (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- ไศภิดา คล้ายหนองสรวง. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2539). *เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำ สกสค. ลาดพร้าว.
- _____. (2554). *การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพและประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผน.
- _____. (2561). *การประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2561 เรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: พลังครูขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำ สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: פרקหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อรุณ โคตรวงษา. (2553). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครูกับความผูกพันต่อองค์การของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- อารีวรรณ อ่วมตานี. (2550). การเสริมสร้างพลังอำนาจในระบบบริการพยาบาล ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาศักยภาพระบบบริการการพยาบาล* (หน่วยที่ 14, น. 1-51). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Conger, J. A. & Kanungo, R. N. (1988). The Empowerment Process: Integrating Theory and Practice. *The Academy of Management*, 13(3), 471-482.
- Greasley, K., Bryman, A., Dainty, A., Price, A., Soetanto, R., & King, N. (2005). Employee perceptions of empowerment. *Emerald Insight*, 27(4), 354-368.
- Spreitzer, G. M. (1996). Social structural characteristics of psychological empowerment. *Academy of Management Journal*, 39(2), 483-504.